

KATALONŠČINA

(bere lekt. Hristina Vasić Tomše)

Maria Barbal

Pedra de tartera

Barcelona és una casa on les finestres no donen al carrer. Miren al vestíbul de l'edifici i a l'ascensor del servei.

Barcelona és tot a una hora. Quan no ha arribat és massa aviat, quan ha passat aquella hora ja és massa tard. A dos quarts de vuit obrir la porta, a les vuit encendre la calefacció a l'hivern, a les deu donar les claus a la dona de fer feines del segon tercera, a les dotze repartir la correspondència, a les nou recollir les escombraries i a les deu tornar a tancar...

Barcelona és el cel lluny i els estels espantats. És un cel humit i una pluja molt grisa.

Barcelona és no conèixer ningú. Només els de la família. I, de vegades, sentir parlar per unes estranyes paraules. És oblidar el so dels animals de casa per veure passar gossos encadenats cap al tard.

Barcelona és un pa petit qua s'acaba cada dia i és llet d'ampolla, molt blanca, sense nata i amb un gust primet.

Barcelona és un soroll sense paraules i un silenci pastós ple de records concrets.

I és no veure ningú que pogués compadir-me i és veure tornar els néts d'estudi traginant una pila de llibres i sentir un aparell que parla i canta, i un altre que diu i mira, però no sé mai si em veuen a mi.

I és aprendre cada dia que hi ha molt poca feina que jo pugui fer. Tal vegada escurar els plats després del repàs. Però no estaran certs que els hagi fet prou nets. I quan a la tarda Barcelona és una història d'allà dalt, no hi ha ningú a qui explicar-la i a tothom li fa nosa que vulgui fer d'aquella tarda de Barcelona un tros d'aventura de muntanya oblidada.

Barcelona és aprendre a callar més i més. Fins que em pregunten alguna cosa.

Barcelona nit és una escapada cada dia. Comença amb un soroll llargarut d'ascensor i galopa per corriols i boscos. S'atura en qualsevol lloc de la contrada i escolta les campanes. Toc de festa, toc de rosari..., fins que no arriba el toc de morts no m'adormo, i llavors els somnis són llargues converses que no puc fer desperta. Molts camins, fins em desperto amb el somriure o la rialla a punt d'esclatar per una cosa que diem.

Algun camí Barcelona és algú de Pallarès que baixa a visitar-se i que porta una engruna d'olor de fem de vaca o d'herba seca, tot i que s'ha rentat com cal. Però potser allà, ben endins de les ungles o en un raconet dels cabells carreteja l'olor diària que m'omple d'alegria. I llavors pregunto per tots, per cada casa que queda al poble i per tot allò que se m'acut. Quan hi ha algú de fora no em fan callar. Segons què dic, m'escarneixen una mica. És una forma de ser important quan saps ben segur que t'has convertit en una vella inútil.

Barcelona, per a mi, és una cosa molt bona. És l'últim graó abans del cementiri.

Vir: Maria Barbal: *Pedra de tartera*. Barcelona: Edicions de la Magrana, 1994. 122-124.

PREVOD

Maria Barbal

Kamen v melišču

Barcelona je hiša, v kateri okna ne gledajo na cesto. Gledajo na stopnišče in na pomožno dvigalo.

V Barceloni se vse zgodi točno ob določeni uri. Ko še ni čas, je prezgodaj, ko je ura minila, je že prepozno. Ob pol osmih odpreti vrata, ob osmih po zimi prižgati ogrevanje, ob desetih izručiti ključe snažilki, ki živi v tretjem nadstropju, druga vrata, ob dvanajstih razdeliti pošto, ob devetih pobrati smeti in ob desetih spet zakleniti ...

Barcelona je oddaljeno nebo in prestrašene zvezde. Je mokro nebo i zelo, zelo siv dež.

Barcelona je ne poznati nikogar. Samo družinske člane. In včasih slišati pogovore, polne čudnih besed. Je pozabiti na glasove živine, da bi videl, kako proti večeru hodijo mimo psi na vrvicah.

Barcelona je majhen hlebec kruha, ki ga poješ v enem dnevu, in mleko v steklenici, zelo belo, brez smetane in brez okusa.

Barcelona je hrup brez besed in gosta tišina znanih spominov.

In je ne poznari nikogar, ki bi me mogel razumeti, in je videti, kako se vnuka vračata s šole s kupom knjig, in videti, kako ena škatla poje in pleše in druga govori in kaže slike, toda mene v teh zgodbah nikoli ni.

In potem je tudi to, da se je treba privaditi, da je le malo opravkov, ki so sploh namenjeni meni. Morda lahko pomijem posodo po kosilu. Toda niso prepričani, če sem jo dovolj dobro očistila. In ko bi popoldan Barcelona lahko postala zgodba o gorah, je vsem v nadlego, da bi hotela tisti barcelonski popoldan spremeniti v pustolovščino o pozabljenem zapečku.

Barcelona je urjenje v molčanju, je vztrajanje v molku. Le če te kdo kaj vpraša.

Barcelona je noč, ki se vedno sunkovito pretrga. Začne se z globokim vzdihom dvigala, ki jo požene v galop po gozdnih stezicah. Ustavi se nekje sredi pokrajine in prisluhne zvonom. Zvoni za praznik, zvoni za rožni venec ..., potem zvoni mrtvim in šele tedaj zaspim, sanje so dolgi pogovori, ki jih ne morem imeti, kadar sem budna. Pogosto se zbudim z nasmeškom na ustnicah, ker se ne morem ubraniti smeha zaradi nečesa, kar sem rekla v sanjah.

Včasih je Barcelona kdo iz Pallaresa, ki je prišel na obisk in prinesel mrvico vonja po kravjaki ali senu, čeprav se je seveda temeljito umil. Toda morda je kje za nohti ali v lasnih koreninah ostal vonj drugačnih dni, ki me napolni z veseljem. Tedaj se sprašujem po znancih, za vsako posamezno hišo v vasi se zanimam, vse, kar mi le pride na misel, vprašam. Če kdo pride na obisk, mi ne rečejo, naj bom tiho. Čeprav me, če rečem kaj neprimernega, okarajo. To je način, da se narediš pomembnega pred ženico, ki je postala nepotrebna starka.

Barcelona je zame nekaj zelo dobrega. Zadnja stopnička do groba.

Prevedla: Simona Škrabec

Vir: Maria Barbal: *Kamen v melišču*. Ljubljana: Študentska založba, 2009. 100-101.